

Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar “L-innovazzjoni soċjali, in-netwerking u l-komunikazzjoni diġitali”

(opinjoni fuq inizjattiva proprja)

(2016/C 013/16)

Relatur: is-Sur Bernardo HERNÁNDEZ BATALLER

Nhar l-10 ta' Lulju 2014, il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew iddeċieda, b'konformità mal-Artikolu 29 (2) tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu, li jhejji opinjoni fuq inizjattiva proprja dwar

L-innovazzjoni soċjali, in-netwerking u l-komunikazzjoni diġitali.

Is-Sezzjoni Speċjalizzata għat-Trasport, l-Energija, l-Infrastruttura u s-Soċjetà tal-Infommazzjoni, inkarigata sabiex tipprepara l-hidma tal-Kumitat dwar is-sugġett, adottat l-Opinjoni tagħha nhar il-31 ta' Awwissu 2015.

Matul il-510 sessjoni plenarja tiegħu li saret fis-16 u s-17 ta' Settembru 2015 (seduta tas-16 ta' Settembru 2015), il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew adotta din l-Opinjoni b'204 voti favur, vot 1 (wiehed) kontra u 11-il astensjoni.

1. Konkluzjonijiet u rakkomandazzjonijiet

1.1. L-innovazzjoni soċjali u n-netwerks kollaborattivi għandhom jintużaw bis-shih għall-ixprunar u t-tishih tal-partecipazzjoni taċ-ċittadini u, b'mod generali, tas-soċjetà ċivili, fl-iżvilupp u l-gestjoni tal-politiki tal-Unjoni, permezz ta' proġetti mifruxin, kollettivi u minn isfel għal fuq li jsahhu demokrazzija iżjed diretta.

1.2. L-aċċess universali għat-teknoloġiji ġodda ingenerali u, b'mod partikolari, għall-broadband, għandu jibqa' jkun prijorità tal-Unjoni Ewropea, u għandu jitqies bhala servizz ta' interess ġenerali li għandu jsib soluzzjoni għad-distakk diġitali u għall-konsegwenzi relatati mal-eskluzjoni soċjali li dan iwassal għalih.

1.3. It-teknoloġiji l-ġodda tal-informazzjoni u l-komunikazzjoni, bl-appoġġ tal-innovazzjoni soċjali u l-użu tan-netwerks kollaborattivi, għandhom jaqdu rwol importanti fil-holqien ta' impjiegi bi kwalifiki għoljin u ta' kwalità tajba billi jappoġġjaw dawk il-proġetti li huma orjentati lejn il-holqien ta' intrapriži innovattivi u inizjattivi li jippermettu li jitnaqqsu r-rati attwali tal-qgħad.

1.4. Il-KESE huwa tal-fehma li huwa essenzjali li jissahhah it-tahriġ diġitali. Hemm bżonn ta' tahriġ sod li jinkludi taġlim adegwat fis-sistema edukattiva u li jiżgura li ż-żgħażaġh ikollhom il-kapaċitajiet mehtieġa biex jiffaċċjaw l-isfidi tal-futur. Jinhtieġ tahriġ permanenti għall-haddiema li jikkwalifikahom fl-użu tat-teknoloġiji l-ġodda tal-informazzjoni u l-komunikazzjoni fis-suq tax-xogħol. Jinhtieġ ukoll tahriġ li jiżgura taġlim tul il-hajja u jevita l-eskluzjoni ta' gruppi iżjed vulnerabbli.

1.5. Il-KESE jappoġġja l-ghanijiet tal-Istrateġija Ewropa 2020 u tal-Istrateġija għall-ugwaljanza bejn l-irġiel u n-nisa. Huwa jappoġġja l-inizjattivi ewlenin tagħha “Unjoni ta' Innovazzjoni” u “Aġenda Diġitali”, u jappoġġja wkoll il-miżuri mehtieġa biex tinkiseb sinerġija bejniethom li tippermetti li jsir progress fil-qasam tal-innovazzjoni soċjali. Għalhekk iqis importanti li dawn l-ghanijiet jiġu integrati fil-Programmi Nazzjonali ta' Riforma (PNR) u jiġi segwiti fis-Semestru Ewropew. Huwa iqis fundamentali wkoll li, flimkien mal-imsieħba soċjali, is-soċjetà ċivili fil-livell Ewropew, nazzjonali u reġjonali tkun involuta fl-implimentazzjoni, il-monitoraġġ u l-valutazzjoni tal-azzjonijiet iffinanzjati mill-Unjoni Ewropea biex jinkisbu dawn l-ghanijiet.

1.6. Il-KESE jitlob li l-innovazzjoni soċjali b'rabta mat-teknoloġiji l-godda fuq il-baži tan-netwerks soċjali u l-hidma kollaborattiva jwasslu għall-iżvilupp ta' soluzzjonijiet tekniċi li jikkontribwixxu għal integrazzjoni ahjar tal-persuni b'diżabbiltà, billi jagħtuhom l-ogħla livell ta' awtonomija u partecipazzjoni possibbli, u jagħmluha possibbli li jgħlbu l-isfidi speċifiċi li jehtieġ li jiġu meġhluha sabiex jitnehha kwalunkwe ostaklu li jwassalhom għad-diskriminazzjoni.

1.7. Il-KESE jhegġeg lill-istituzzjonijiet jippromovu t-tishih tal-kapaċità u l-użu tal-ambjenti diġitali essenzjali, jikkontribwixxu għall-holqien ta' spazji li fihom jiġu stabbiliti konnessjonijiet innovattivi orizzontali għall-iżvilupp vijabbli tagħhom, b'mod li tithaddem fil-prattika l-ekwazzjoni "innovazzjoni soċjali + hidma kollaborattiva + komunikazzjoni diġitali" u jiffacilitaw u jippromovu l-aċċess f'fin reali, u b'mod rapidu u sigur.

1.8. Huwa jhegġeg ukoll lill-Unjoni Ewropea sabiex, fil-qafas tal-Programm tal-Unjoni Ewropea għall-Impjiegi u l-Innovazzjoni Soċjali (EaSI), tiffinanzja l-iżvilupp u l-implimentazzjoni ta' proġetti fuq inizjattiva tas-soċjetà civili, u li jiġu żviluppati permezz tan-netwerks soċjali u l-hidma kollaborattiva bil-kundizzjoni li l-għanijiet tagħhom ikunu orjentati lejn l-interess ġenerali u jilhq u l-potenzjal tagħhom ta' impjegabbiltà u integrazzjoni.

1.9. Fil-prattika, il-Kummissjoni Ewropea għandha tistabbilixxi politika ċara u konkreta dwar l-innovazzjoni soċjali u l-aċċess taċ-ċittadini għat-teknoloġiji l-godda, li twassal f'inizjattivi li jgħibu benefiċċji kondivizi fost l-abitanti. Dan għandu jsir b'konformità mal-Pakkett ta' Investiment Soċjali tal-Kummissjoni Ewropea ⁽¹⁾. Għandu jiżdied ukoll l-investiment fit-talent uman u jiġi promoss ukoll il-ftuħ ta' swieq imsejsa fuq għarfien li jippromovi l-kooperazzjoni bejn l-intrapriżi u ċ-ċittadini.

1.10. Fil-qosor, hemm bżonn ta' pakkett ta' investimenti sabiex tissaħħa l-innovazzjoni soċjali abbażi tal-iżvilupp teknoloġiku, il-promozzjoni tar-riċerka kollaborattiva żviluppata b'mod kongunt u multidixxiplinari, il-promozzjoni tal-aċċess għall-għarfien ġdid u t-tishih istituzzjonali permezz tad-demokrazija diretta li hija possibbli permezz ta' dawn l-ghodod godda ta' partecipazzjoni f'network u ta' komunikazzjoni diġitali.

2. Introduzzjoni

2.1. Din l-opinjoni għandha l-għan li tivvaluta l-kundizzjonijiet meħtieġa sabiex l-innovazzjoni soċjali tibbenefika bis-sih mill-ICT, fl-interess tal-ġid komuni, u titlob l-implimentazzjoni ta' miżuri favur l-iffacilitar diġitali u ta' pjattaformi għall-promozzjoni ta' relazzjonijiet onlajn u l-iżvilupp ta' interazzjonijiet sinerġetiċi. Fost l-approċċi meħtieġa għal dan l-għan jista' jsir studju tal-istrutturi tan-network u kif dawn għandhom jiġu aġġustati għall-pedamenti tal-kultura organizzattiva.

2.2. L-ekwazzjoni "innovazzjoni soċjali + hidma kollaborattiva + komunikazzjoni diġitali" tqajjem il-mistoqsija dwar kif insibu l-proċessi u l-ghodod adatti ta' dawn it-termini b'mod li r-riżultati mixtieqa jiġu żviluppati b'mod effiċjenti.

2.3. L-oqsma li ġejjin huma fundamentali: l-edukazzjoni (taġħlim kollaborattiv), it-taħriġ (il-pjattaformi MOOC jew Moodle), is-saħħa elettronika (apparat għas-sorveljanza tas-saħħa), il-holqien tal-impjeg (akkwist elettroniku), l-intraprenditorija soċjali, il-loġistika u t-trasport, is-sigurtà tal-ikel u tal-prodotti, l-amministrazzjoni elettronika u s-servizzi pubbliċi (il-votazzjoni elettronika), id-demokrazija ekonomika (crowdfunding, munita alternattiva) u l-partecipazzjoni soċjali.

2.4. Fil-kuntest attwali, is-sinifikat tal-innovazzjoni soċjali jingħata attenzjoni partikolari f'oqsma bħar-riċerka u l-iżvilupp, l-effiċjenza u s-sostenibbiltà, il-koeżjoni u l-integrazzjoni soċjali, ir-responsabbiltà komuni u ċ-ċittadinanza partecipattiva, l-etika intraprenditorjali u r-responsabbiltà soċjali korporattiva, u d-demokrazija diretta u l-amministrazzjoni elettronika, fost oqsma oħra.

⁽¹⁾ Sors: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1044&langId=mt>

2.5. Għal darb'ohra, il-KESE ⁽²⁾ jtenni l-importanza li jitwessa' l-kamp ta' applikazzjoni tas-servizz universali tat-telekomunikazzjonijiet elettronici, b'mod li jinkludi l-aċċess għall-Internet permezz tal-broadband, u b'hekk mhux biss tiġi indirizzata l-eskluzjoni ġeografika iżda wkoll l-eskluzjoni soċjali, sabiex jintlahqu l-ghanijiet li jitnaqqas id-distakk diġitali u tissahha il-koeżjoni ekonomika, soċjali u territorjali. Barra minn hekk, l-UE għandha tistabbilixxi l-kundizzjonijiet qafas għal suq uniku tal-big data u l-cloud computing, b'tali mod li tiġi promossa l-innovazzjoni soċjali.

3. It-thegġiġ tal-innovazzjoni soċjali fil-kuntest diġitali attwali

3.1. In-netwerks tal-kollaborazzjoni u l-komunikazzjoni diġitali jaqdu rwol importanti fil-qasam tal-innovazzjoni soċjali. Iżda, il-kunċett tal-innovazzjoni soċjali għadu fil-bidu tiegħu; madankollu, l-iżjed definizzjoni użata ta' spiss hija dik tar-rapport tal-BEPA, li hija din li ġejja:

L-innovazzjoni soċjali hija innovazzjoni li tkun soċjali kemm fil-finijiet kif ukoll fil-mezzi tagħha. Tiġi kkomplementata minn dan li ġej: speċifikament, l-innovazzjonijiet soċjali huma definiti bhala ideat godda (prodotti, servizzi u mudelli) li fl-istess hin jissodisfaw il-htigijiet soċjali (b'mod aktar effettiv mill-alternattivi) u joħolqu relazzjonijiet soċjali jew kollaborazzjonijiet godda. Fi kliem iehor, l-innovazzjonijiet mhux biss huma tajbin għas-soċjetà, iżda jtejbu wkoll il-kapaċità tas-soċjetà sabiex tagħxi ⁽³⁾. Għalhekk, bażikament hija definita mill-perspettiva tas-sodisfazzjon tal-htigijiet soċjali kumplessi u mhux sodisfatti, fil-qafas tal-politiki tal-inkluzjoni u l-koeżjoni soċjali.

3.2. Il-komponenti prinċipali tal-proċess tal-innovazzjoni soċjali huma: l-identifikazzjoni tal-htigijiet soċjali godda u mhux sodisfatti jew mhux magħrufa biżżejjed; l-iżvilupp ta' soluzzjonijiet godda bi twegiba għal dawn il-htigijiet soċjali; il-valutazzjoni ta' kemm huma effettivi s-soluzzjonijiet godda bil-ghan li jiġu indirizzati l-htigijiet soċjali; u t-tixrid ta' innovazzjonijiet soċjali effettivi. Barra minn hekk, l-inizjattivi tal-innovazzjoni soċjali huma marbuta mill-qrib ma' pakkett ta' miżuri ta' investiment soċjali, fejn isir investiment fl-individwu b'enfasi speċjali fuq l-ghomor tal-hajja u l-kura preventiva.

3.3. Huwa importanti li tiġi eżaminata r-rabta bejn il-proċessi ta' kollaborazzjoni li joffru t-teknoloġiji tal-informazzjoni u l-hekk imsejha innovazzjoni soċjali u li jiġu diskussi l-benefiċċji mhabbra għaċ-ċittadini u s-soċjetà. Il-komponenti prinċipali jistgħu jitqassru kif ġej:

- (a) huma proċessi kollaborattivi ta' partecipazzjoni mifuħa taċ-ċittadini li jixtiequ dan;
- (b) l-ghan tagħhom huwa t-titjib u t-tibdil soċjali;
- (c) jimplikaw il-holqien kongunt ta' soluzzjonijiet u t-tressiq ta' proposti ta' natura trasversali;
- (d) jirrapprezentaw soluzzjonijiet li ma jkunux ġew ittestjati qabel;
- (e) jiġġeneraw it-tagħlim, jiffacilitaw l-impenn u jwasslu għal tibdil li jhalli impatt fil-livell lokali u jiffukaw fuq erba' aspetti:
 - il-partecipazzjoni tal-atturi lokali ggwidata mill-prinċipju tas-sussidjarjetà;
 - is-sehem u l-impenn taċ-ċittadini;
 - ir-rwol speċifiku tas-soċjetà ċivili u l-ekonomija soċjali;
 - il-proċess minn isfel għal fuq.

3.4. Għalhekk, l-innovazzjoni fir-rigward ta' tipi ohra ta' soluzzjonijiet tissejjes fuq it-tip ta' relazzjonijiet stabbiliti bejn l-atturi involuti fl-iżvilupp tagħha, jiġifieri fil-fażijiet tat-tfassil, tal-proċessi jew ta' żvilupp; l-innovazzjoni għandha tikkunsidra r-rwol li għandhom jaqdu l-atturi soċjali li huma rappreżentattivi u li jistgħu joħolqu dritt kuntrattwali.

⁽²⁾ Opinjoni tal-KESE dwar "L-aċċess għal servizz b'veloċità għolja għal kulhadd: riflessjonijiet dwar l-evoluzzjoni tal-firxa tas-servizz universali tal-komunikazzjoni elettronika" (ĠU C 175, 28.7.2009, p. 8).

⁽³⁾ Sors: http://ec.europa.eu/archives/bepa/pdf/publications_pdf/social_innovation.pdf

3.5. Kif diġà indika l-KESE, għandu jinkiseb bilanċ aħjar bejn l-indikaturi ekonomiċi u soċjali meta jitwettaq il-kejl tal-progress soċjali⁽⁴⁾. Għandha tintuża l-loġika tal-kejl tal-progress soċjali, b'bilanċ bejn il-miżuri kwalitattivi u dawk kwantitattivi, b'perspettiva fuq perjodu medju u twil ta' żmien, u fil-kuntest ta' sistema bilanċjata u trasparenti ta' governanza, b'indikaturi tekniċi u soċjoekonomiċi ċari.

3.6. Bil-għan li jkunu jistgħu jiġu analizzati soluzzjonijiet godda għall-problemi u l-isfidi tas-soċjetà tal-lum, jehtieg li jsir l-aqwa użu mill-kreattività u t-talent ta' kulhadd – mil-lat orizzontali u trasversali – b'mod olistiku; fi kliem iehor, ir-riżultat aħhari għandu jkun iżjed mis-somma tal-partijiet individwali, kif ukoll għandha tiġi żgurata l-aqwa kosteffiċjenza possibbli. Indubbjament, dan il-prerekwizit jiġi ssodisfat bl-aħjar mod mill-intelliġenza kollettiva u l-holqien kongunt fi ħdan netwerks kollaborattivi.

3.7. L-innovazzjoni soċjali tinholoq biex tindirizza l-htigijiet mhux issodisfati tas-soċjetà jew sfidi soċjali kumplessi, u tolgot ambiti u strumenti differenti, pereżempju:

a) ambiti

- it-titjib tad-demokrazija, b'mod partikolari d-demokrazija parteċipattiva;
- l-inkluzjoni soċjali;
- l-ekonomija soċjali;
- il-konsum kollaborattiv;
- l-open data, l-open source u l-open hardware;
- it-teknoloġija li tintlibes;
- il-pjattaformi għas-sensibilizzazzjoni taċ-ċittadini;
- l-innovazzjoni soċjali diġitali bbażata fuq l-effett ta' netwerk;

b) strumenti

- ir-riintegrazzjoni tal-gruppi esklużi;
- it-thegġiġ ta' mgħiba u stili ta' hajja sostenibbli permezz tal-holqien ta' sensibilizzazzjoni dwar l-impatt tas-sostenibbiltà tal-għazliet tal-konsumaturi rigward l-enerġija, l-ambjent u s-saħħa;
- il-ksib tal-opinjoni pubblika biex jittiehdu deċiżjonijiet aħjar (fil-livell personali jew istituzzjonali);
- iż-żieda fil-fiducja fl-istatistika ġġenerata b'mod kollettiv;
- l-użu tas-sensibilizzazzjoni kollettiva tas-sitwazzjonijiet ambjentali u soċjali biex jithegġu politiki iżjed effettivi jew biex jinholqu mudelli godda għall-ekonomija, is-soċjetà u d-demokrazija;
- l-iżvilupp ta' approċċi alternattivi ta' kooperazzjoni biex jinstabu soluzzjonijiet għall-problemi u jittejjbu s-servizzi pubbliċi, iż-żoni urbani, id-demokrazija u l-Internet dwar bażijiet miftuħa tad-data;
- il-holqien ta' rabtiet bejn iċ-ċittadini u l-opportunità li jagħmlu affarijiet flimkien, b'attenzjoni partikolari għall-htigijiet ta' privatezza u inkluzjoni;
- il-holqien ta' sensibilizzazzjoni kollettiva dwar l-isfidi ambjentali;
- it-tnehhija tal-ostakli kollettivi għall-inkluzjoni;
- l-esperimentazzjoni ta' forom kollettivi godda ta' kreattività u kooperazzjoni;
- l-iżgurar li iċ-ċittadini jkunu kapaci jivvalutaw ir-responsabbiltà soċjali korporattiva;
- il-valutazzjoni tal-impatt tal-pjattaformi ta' sensibilizzazzjoni kollettiva.

⁽⁴⁾ Opinjoni tal-KESE dwar "Il-kejl tal-impatt soċjali" (ĠU C 170, 5.6.2014, p. 18).

3.8. Attwalment, il-kapaċità li l-għarfien jiġi kondiviz tista' tghin fil-holqien ta' innovazzjonijiet li jikkompletaw il-politika soċjali. Hawnhekk, it-teknoloġija diġitali tista' taqdi rwol importanti sabiex jiġu appoġġjati l-innovazzjonijiet soċjali li għandhom l-għan li jissodisfaw il-htigijiet tal-persuni.

3.9. Għaldaqstant, għandhom jitnehhew l-ostakli għall-innovazzjoni u l-esperimentazzjoni soċjali b'mod li jiġu stabbiliti ambjent u kultura li jheggu l-innovazzjoni, filwaqt li jirrikonoxxu u jappoġġjaw ir-rwoli speċifiċi tal-atturi differenti (fondazzjonijiet, kooperattivi, assoċjazzjonijiet, impriži mutwi, fondi tal-assigurazzjoni, SMEs u intrapriži oħrajn tal-ekonomija soċjali, eċċ.) bħala msieħba u fornituri tas-servizzi ⁽⁵⁾.

4. Netwerks ta' hidma kollaborattiva

4.1. In-netwerks ta' kollaborazzjoni huma magħmulin minn grupp ta' persuni li jipprovdu kontribut intellettuali għal proġett partikolari b'għan komuni għal grupp partikolari. Huma jiffunzjonaw bħala mohh wiehed ("mohh globali"), entità unika magħmula minn miljuni ta' ċelloli li jiġġeneraw l-ideat, li jiffaċċja sfidi f'oqsma bħal-lingwa u l-komunikazzjoni. Il-fenomenu tal-Internet, flimkien ma' fatturi oħra, wassal għal firxa wiesgħa ta' proġetti komuni u netwerks ta' kollaborazzjoni, iżda jehtieg li din l-opportunità teknoloġika tinghata skop sod li jaqdi l-għid komuni.

4.2. L-innovazzjoni soċjali tista' tibbenefika mill-użu tal-ghodod u n-netwerks diġitali godda sabiex tikseb aħjar il-missjoni tagħha, bħas-servizzi għall-persuni mdahhlin fl-età f'żoni remoti, eċċ.

4.3. L-avvenimenti, id-deċiżjonijiet, l-azzjonijiet u l-individwi jeżistu fkuntest kondiviz, spazju diġitali għid fejn jikkoincidu f'hin reali biex jiġġeneraw intelligenza kollettiva.

4.4. L-intelligenza kollettiva hija tip ta' proċess emergenti li fi hdanu l-koordinazzjoni ta' bosta ħiliet intelligenti twassal għal soluzzjoni li ma kenitx tinkiseb b'mod individwali jew separat. Għalhekk, l-intelligenza multipla tiehu l-forma ta' azzjoni sinerġetika ta' bosta talenti kkoordinati. Il-muftieħ huwa kif tiġi żviluppata intelligenza kollettiva b'mod li l-aspett kollettiv isir kreattiv u, b'hekk, ikunu jistgħu jitnedew proċessi ta' innovazzjoni u tibdil soċjali permezz ta' pjattaformi li jappoġġjaw dawn l-iżviluppi kollaborattivi.

4.5. Dawn in-netwerks ta' kollaborazzjoni jilhq u l-għanijiet tagħhom hafna iżjed malajr milli jista' kwalunkwe grupp organizzat ta' natura finita, hi x'inhi l-istruttura u l-funzjonament tiegħu, billi jfittxu talent barra l-organizzazzjoni u b'hekk iwasslu għal innovazzjoni miftuħa, demokratika, mifruxa u mmexxija mill-komunità.

4.6. Jeżistu żewġ kundizzjonijiet bażiċi għall-iskambju tal-għarfien mill-individwi: is-simmetrija tal-istennijiet u l-asimmetrija tal-għarfien. It-trawwim tal-istennijiet komuni u l-ikkompletar tal-għarfien differenti jgħinu biex jinbnew netwerks ta' kollaborazzjoni.

4.7. Madankollu, kwalunkwe tip ta' netwerk ta' kollaborazzjoni u ta' hidma kollaborattiva jitratta tliet kategoriji ta' theddid li għandhom jiġu kkunsidrati: il-"free riding" (ir-relazzjonijiet jiddependu minn kemm il-kontributi huma ekwi); il-prattika interessata tal-"crowdfunding" ⁽⁶⁾; u, fl-aħhar nett, il-kongura. Din l-aħhar problema turi r-rwol tal-fiduċja f'dan il-qasam ta' kooperazzjoni.

4.8. In-netwerks jitwaqqfu bis-saħħa tal-fiduċja li, min-naħa tagħha, tirrappreżenta l-istennija li jkun hemm impenn u tweġiba u l-kompetenza tal-persuni li ssir il-kollaborazzjoni magħhom. Fidučja shiha u kontinwa timplika reputazzjoni stabbli li tipproteġi kontra l-kongura tan-network. Ma hemmx fidučja mingħajr is-sigurtà tan-netwerks, u din tiddependi minn liġi għusta għal kulhadd u mill-kontroll. Is-sigurtà tinbet mir-rispett tal-etika fl-għanijiet stabbiliti u fil-funzjonament tan-network, fil-kundizzjonijiet tal-holqien u l-għajbien tan-network li għandhom jiġu previsti u ddikjarati pubblikament, kif ukoll mir-rispett tad-drittijiet fundamentali li għandhom ihaddnu wkoll id-dritt għat-thassir tad-data.

⁽⁵⁾ Opinjoni tal-KESE dwar "Il-Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar Programm tal-Unjoni Ewropea għall-Bidla u l-Innovazzjoni Soċjali", (ĠU C 143, 22.5.2012, p. 88).

⁽⁶⁾ Opinjoni tal-KESE dwar "It-tweġiq tal-potenzjal tal-finanzjament kollettiv fl-Unjoni Ewropea" (ĠU C 451, 16.12.2014, p. 69).

4.9. Fl-ahhar nett, is-sekwenza tal-proċessi li ġejjin – l-iżvilupp ta' strutturi ta' xogħol orizzontali, l-interazzjoni onlajn u l-emergenza tal-pjattaformi – twassal għall-kreattività u l-innovazzjoni soċjali permezz ta' mudell eteroġenju kkaratterizzat mill-ftuħ, l-orizzontalità u t-tixrid, minghajr ma jiġi injorat ir-rwol kruċjali tal-konnetturi li jagħmluha possibbli li jitressqu u jiġu orjentati l-ideat u l-proġetti, kif ukoll li jiġu promossi dawn il-forom għodda ta' organizzazzjoni b'mod li tittiehed azzjoni.

4.10. Il-pjattaforma onlajn tissawwar bhala format li fi hdanu jistgħu jitheggu l-proċessi ta' intelligenza kollettiva li jrawmu mudell li jirrispetta l-identitajiet individwali. L-użu tal-Internet kien il-mument deċiżiv ta' bidla, mhux biss minhabba d-demokratizzazzjoni tal-mudell tal-komunikazzjoni, iżda wkoll minhabba l-konnetturi li, abbażi tal-kultura diġitali, jinkoraġġixxu mudell alternattiv ta' organizzazzjoni.

5. Il-komunikazzjoni diġitali bhala għodda għall-innovazzjoni soċjali permezz tan-netwerks kollaborattivi

5.1. Il-komunikazzjoni diġitali tagħmilha possibbli li nivviżwalizzaw il-koresponsabbiltà taċ-ċittadini, l-intelligenza kollettiva u l-hidma kollaborattiva, li jipprovdu ambjent favorevoli għall-iżvilupp ta' mudelli ta' ekonomija kollaborattiva msejsa fuq il-ġid komuni.

5.2. Il-KESE diġà osserva ⁽⁷⁾ li n-netwerks soċjali jistgħu jippromovu ċ-ċittadinanza diġitali responsabbli u għandhom jiggarrantixxu li ċ-ċittadini jeżerċitaw id-drittijiet tagħhom fl-ambjent diġitali b'mod effettiv, bħal-libertà tal-espressjoni u l-informazzjoni, il-protezzjoni tad-data personali, il-privattezza, l-esigenza ta' trasparenza u servizzi tal-Internet ta' kwalità decenti.

5.3. Madankollu, għandhom jiġu kkunsidrati l-aspetti negattivi tan-netwerks soċjali u jiġu impediti r-riskji li jgħibu magħhom, filwaqt li fl-istess hin tingħbed l-attenzjoni għall-opportunitajiet u s-sinerġiji li jiġġeneraw sabiex jitravwem użu responsabbli u intelligenti fi hdan suq diġitali uniku.

5.4. L-Unjoni Ewropea għandha tiegħ filwaqt tkun biss utent diġitali u ssir kreatriċi u produttriċi tal-kontenut ukoll, biex b'hekk tippromovi t-talent, u fost il-prijoritajiet tagħha jkun hemm l-informazzjoni, it-taħriġ u l-edukazzjoni u li tiżgura aċċess għas-soċjetà diġitali.

5.5. B'rabta mal-konsumaturi, huwa importanti li dawn jingħataw linji gwida adatti, l-iżjed foqhma bhall-anonimizzazzjoni u l-pseudonimizzazzjoni tad-data, l-analiżi tar-riskji marbutin mad-data personali u l-ghodod u l-inizjattivi li jtejbju s-sensibilizzazzjoni, peress li dawn l-ghodod diġitali jistgħu jgħinu biex jikkontrollaw u jipproteġu aħjar id-data tagħhom.

Brussell, is-16 ta' Settembru 2015.

Il-President
tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew
Henri MALOSSE

⁽⁷⁾ Opinjoni tal-KESE dwar "L-użu responsabbli tan-netwerks soċjali" (ĠU C 351, 15.11.2012, p. 31).